

Portefeuillehouderoverleg realisatie AZC Oudelande	
Datum	14 juli 2025
Onderwerp	Planning mogelijke ontwikkeling AZC
Doel	richtinggevend
Opsteller	[REDACTED]
Cluster	Ruimte
Team	Ruimtelijke ontwikkeling

MEMO

Inleiding

In het PHO Vluchtelingen op 3 juli 2025 stemden we de planning af van de mogelijke ontwikkeling van het AZC aan de Oudelande in Ridderkerk. We gaven aan dat voor een gedegen participatie proces het te snel is om besluitvorming door de gemeenteraad (bindend adviesrecht) in januari 2026 plaats te laten vinden. Met het oog op de gemeenteraadsverkiezingen in maart 2026 betekent dit dat besluitvorming doorschuift na de verkiezingen, voor het eerst in de raadsvergadering van mei 2026. Afhankelijk van hoe lang de formatie duurt van het nieuwe bestuurscollege.

Het is goed om de stappen op een rij te zetten en te bepalen hoe en wanneer we straks naar buiten gaan communiceren. Met daarbij de vraag of we bestuurlijke besluitvorming en participatie plaats laten vinden voor of na de gemeenteraadsverkiezingen.

Wanneer communiceren

In oktober 2024 heeft het college de locatie aan de Oudelande (oude baggerdepot) aangeboden aan het COA voor het realiseren van een AZC met daarbij een aantal voorwaarden. Het COA heeft langer nodig gehad dan verwacht voor het onderzoeken van de bodem van de locatie maar is nu zover om aan Minister Keijzer toestemming te vragen voor het realiseren van een AZC op de locatie Oudelande.

De afspraken die we maken met het COA worden vastgelegd in een bestuurlijke overeenkomst aangevuld met werkafspraken. Later sluiten we nog een anterieure overeenkomst over onder andere kostenverhaal. [REDACTED]

[REDACTED] Immers zijn bepaalde uitgangspunten waaronder de locatie is aangeboden van dergelijk groot belang dat dit bepaalt of we medewerking willen verlenen als gemeente of niet.

Een punt wat nog nader uitgezocht moet worden is het kostenverhaal. Het COA geeft aan dat zij niet meer in een dergelijke financiële positie zijn om alle ambtelijke kosten te verhalen die betrokken zijn bij de planvorming. Wij hebben aangegeven dat wij, zoals bij ieder initiatief vanuit de markt, een plankostenplan opstellen en de kosten die daaruit komen middels een anterieure overeenkomst verhalen op de initiatiefnemer. In dit geval het COA. In het collegevoorstel van oktober 2024 is daar het volgende over opgenomen:

Financiën

De kosten die de asielopvang met zich meebrengen zijn voor rekening van het COA. Hierbij kan gedacht worden aan de ontwikkeling locatie, realisatie locatie, ambtelijke inzet, onderwijshuisvesting en begeleiding. De opvang dient ordentelijk vormgegeven te worden en de schaal dient passend te zijn voor Ridderkerk

Het COA heeft aangegeven eerst te willen weten over welke kosten het gaat wat betreft ambtelijke inzet. Hiervoor zullen wij een planeconoom in moeten schakelen. Deze vraag staat uit. Daarna kan het COA hierover geïnformeerd worden en wordt dit intern bij hen overlegd.

Proces en planning

Er zijn twee scenario's te bedenken qua proces en planning.

1. We starten VOOR de gemeenteraadverkiezingen en NA besluitvorming met het COA met participatie en verdere voorbereiding van de BOPA. De BOPA wordt dan voor besluitvorming voorgelegd aan het nieuwe bestuurscollege en nieuwe gemeenteraad.
2. We starten NA de gemeenteraadsverkiezingen met participatie en laten bestuurlijke besluitvorming tussen het COA en de gemeente ook over aan het nieuwe bestuurscollege.

Qua proces zien de stappen er dan als volgt uit met een indicatie van tijd:

Wat	Wanneer bij scenario 1	Wanneer bij scenario 2
Instemming minister op initiatief COA	Juli 2025	Juli 2025
Overeenstemming over afspraken in de bestuurlijke overeenkomst	Augustus/september 2025	Concept kan voorbereid worden tot aan nieuwe formatie college. Besluitvorming na formatie nieuwe college. Naar verwachting april/mei 2026
Besluitvorming in het college over de bestuurlijke overeenkomst ¹	September 2025	Op zijn vroegst mei 2026
Informeren gemeenteraad middels een raadsinformatiebrief	September 2025	Juni 2026
Start participatieproces	Oktober tot en met december 2025	Juli tot en met oktober 2026
Opstellen en beoordelen BOPA	Januari tot en met maart 2026	November en december 2026
Stukken in routing voor besluitvorming	Eind maart 2026	Eind december 2026
Instemming door het college over de BOPA en anterieure overeenkomst	April 2026	Januari 2027
Besluitvorming bindend advies gemeenteraad over de BOPA	Mei 2026	Februari 2027
Realisatiefase ²	Tot en met mei 2027	Tot en met februari 2028
Ingebruikname	Juni 2027	Maart 2028

¹ In de volgende paragraaf wordt ingegaan over het te nemen besluit en bevoegdheid daartoe. Indien gekozen wordt om de gemeenteraad te betrekken voordat ingestemd wordt met bestuurlijke besluitvorming duurt deze stap langer.

² Afhankelijk van uitkomst eventuele bezwaar/beroepsprocedure.

Waarbij opgemerkt wordt dat het COA zich inzet om het ruimtelijke en technische deel tegelijkertijd in te dienen zodat er één weg is voor bezwaar en beroep.

Besluit nemen

In de handreiking 'proces tot realisatie opvanglocatie asielzoekers' staat het volgende:

Formeel beslist de raad over de opvang van asielzoekers en voert het college hierover het dagelijks bestuur. Soms doet het college een voorstel en besluit de raad. Gemeenten maken daarbij eigen keuzes; elke situatie is anders. Over de uitoefening van het dagelijks bestuur legt het college verantwoording af aan de raad. Het college dient de raad in ieder geval vooraf inlichtingen te verstrekken over privaatrechtelijke rechtshandelingen, als de raad daarom verzoekt of als de uitoefening ingrijpende gevolgen kan hebben voor de gemeente (artikel 169 lid 4 Gemeentewet). Verder hebben de raad en individuele raadsleden het recht om inlichtingen te vragen aan het college en heeft het college de plicht om die informatie te verstrekken.

De vraag is wat de artikel 169 lid 4 van de Gemeentewet bedoelt met ingrijpende gevolgen. Je kan stellen dat met het vaststellen van de Visie Buitengebied op 15 mei jl. er reeds instemming is gegeven om de locatie Oudelande aan te wijzen als mogelijke locatie voor een AZC en dat de gemeenteraad nog een stem heeft in de besluitvorming door een bindend adviesrecht af te geven. Dat het college nu uitvoering geeft binnen de beleidskaders door de bestuurlijke overeenkomst te sluiten en het nu voldoende is om een raadsinformatiebrief te sturen nadien.

Juridische zaken geeft aan dat zij dit ook logisch achten maar het goed is om hierover nog wel van gedachten te wisselen met de griffier. Immers kan de komst van een AZC dusdanig ingrijpend gevoeld worden dat een zorgvuldig proces essentieel is en er wellicht meer nodig is dan het sturen van een raadsinformatiebrief. Zowel in scenario één als twee zoals in de paragraaf hierboven geschetst kan er voor worden gekozen voorafgaand aan besluitvorming van het college over de bestuurlijke overeenkomst de gemeenteraad hierover te informeren.

Navraag bij het COA wijst uit dat er twee smaken zijn die zij voorbij zien komen. Of de gemeente betreft aan de voorkant al de gemeenteraad al voordat er een locatie wordt aangeboden aan het COA. Of zij doen dit achteraf door hen te informeren via een raadsinformatiebrief en het formele moment van besluitvorming door gemeenteraad af te wachten, in dit geval bij het bindend adviesrecht. De tweede variant is voor ons al gepasseerd station aangezien het college heeft besloten over het aanbieden van de locatie. De raad heeft al wel een stem gehad bij het vaststellen van de gebiedsvisie. Voor het COA is het risico van de eerste optie dat aan het einde van het proces, als er al veel kosten gemaakt zijn, er nog een mogelijkheid is dat het plan geen doorgang vindt. Ze raden dan ook aan om de gemeenteraad goed mee te nemen en zijn het eens met het proces om participatie goed vorm te geven.

Gevraagde beslissing

Te kiezen voor:

1. Bestuurlijke besluitvorming met het COA en start participatie VOOR de gemeenteraadsverkiezingen.
2. Bestuurlijke besluitvorming met het COA en start participatie NA de gemeenteraadsverkiezingen.

Met de bijbehorende gevolgen voor de planning van de realisatie en ingebruikname van het AZC en het niet voldoen aan de taakstelling voor de opvang van 250 asielzoekers per 1 juli 2025.

Indien voor optie 1 gekozen wordt is het nog goed om te beslissen of het huidige college voorafgaand aan het sluiten van de bestuurlijke overeenkomst met het COA de gemeenteraad wil informeren (conform artikel 169 lid 4 Gemeentewet). Bij optie 2 zal deze keuze voorliggen aan het nieuwe bestuurscollege.

Toelichting grondslagen

In dit document kunt u secties vinden die onleesbaar zijn gemaakt. Deze informatie is achterwege gelaten op basis van de Wet open overheid (Woo). De letter die hierbij is vermeld correspondeert met de bijbehorende grondslag in onderstaand overzicht.

J Art. 5.1 lid 2 sub e

Het belang van de openbaarmaking van deze informatie weegt niet op tegen het belang van de eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer van betrokkenen

N Art. 5.1 lid 2 sub i

Het belang van de openbaarmaking van deze informatie weegt niet op tegen het belang van het goed functioneren van de Staat, andere publiekrechtelijke lichamen of bestuursorganen